

TIL:
Styret i Fosen Regionråd

FRA:
Sekretariatet/ HSJ
Møtedato: 1.11.2007

SAK 39/07 Utredning om interkommunalt brann- og redningsvesen på Fosen

Vedlegg:

1. Utredning fra prosjektgruppa

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt. Ettersendes på forespørsel):

1. Styresak 03/07 Utredning om etablering av felles brannvesen på Fosen – forslag til mandat
2. Vedleggshäfte til utredningsrapporten, som omfatter følgende oversikter:

VEDLEGG 1: OVERSIKT OVER STASJONER, BEMANNING OG TUNGT MATERIELL

VEDLEGG 2: BRANNBILER OG TANKBILER I DAGENS BRANNVESEN - BEHOV FOR UTSKIFTINGER, UAVHENGIG AV SPØRSMÅLET OM FELLES BRANNVESEN

VEDLEGG 3: KRAV TIL KOMPETANSE

VEDLEGG 4: UTRYKNINGER - STATUS

VEDLEGG 5 – A: Regnskap 2006 og budsjett 2007, "rådata"

VEDLEGG 5 – B: Regnskap 2006 og budsjett 2007, KORRIGERT FOR Å BLI SAMMENLIGNBART

VEDLEGG 6: RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSER FOR HVER KOMMUNE

VEDLEGG 7: STANDARD FOR BRANNSTASJONER I FIBRT

VEDLEGG 8: SELSKAPSAVTALE – UTKAST

VEDLEGG 9: Arbeidsgiverpolitiske prinsipper og prosedyrer i forbindelse med interkommunale samarbeidsprosjekt på Fosen. Utkast til tilleggsprotokoll til sluttdokument datert mars 2004

Saksframstilling:

Rådmannsgruppa behandler saken som styringsgruppe for prosjektet. I henhold til tidligere vedtak tiltrer de hovedtillitsvalget for Fagforbundet i Rissa kommune og Ørland kommune styringsgruppa.

Konst. daglig leder forutsetter at styringsgruppa utarbeider forslag til vedtak i styret i Fosen Regionråd.

Arbeidsgruppen anbefaler at det etableres et felles brann- og redningsvesen på Fosen, som bør omfatte både beredskap, forebyggende brannvern og feiing. Dette begrunnes med at det vil gi klart bedre brann- og redningstjenester enn om kommunene skal dekke dette hver for seg. Arbeidsgruppa sine hovedbegrunnelser framgår av kapittel 8 i utredningen.

Kapittel 6 i utredningen gjennomgår de sentrale spørsmål det må taes standpunkt til og de anbefalinger som gis av arbeidsgruppen. Dette omfatter:

Kapittel 6.1 Organisering og bemanning

Kapittel 6.2 Økonomi

Kapittel 6.3 Brannstasjoner, administrasjonslokaler og øvingsområder

Kapittel 6.4 Overordnet organisering og styring

En sammenslåing til et felles brannvesen berører mange ansatte i kommunene. I den forbindelse vises til kapittel 7 i rapporten, som omhandler personalpolitiske forhold.

Arbeidsgruppen foreslår følgende gjennomføringsplan (kapittel 8.2):

§ Siste kvartal 2007

- Behandling i styringsgruppen og i regionrådets arbeidsutvalg
- Informasjon til politiske organer i alle kommunene, etter et felles og omforent opplegg

§ Våren 2008

- Politisk behandling i alle kommunene - med sikte på vedtak i god tid før sommeren

§ Høsten 2008

- Tilrettelegging for iverksetting, som bl a omfatter
  - § utdanning av utrykningsledere ved alle stasjonene (så langt som mulig)
  - § velge representantskap og styre (alternativt først et interimsstyre)
  - § ansette brannsjef
  - § vedta delegert myndighet til brannsjefen fra alle kommunene
  - § ansette i andre stillinger
  - § inngå avtaler om lokaler og støttefunksjoner
  - § lage åpningsbalanse og forslag til budsjett / økonomiplan for selskapet
  - § vedta budsjett og økonomiplan i alle kommunestyrene

Konst. daglig leders forslag til innstilling:

1. Styret vil anbefale kommunestyrene å slutte seg til de konklusjoner og anbefalinger som er gjort av arbeidsgruppa for prosjektet i rapport datert 1. oktober 2007, og samtidig gjøre vedtak om at Fosen Interkommunale Brann- og redningstjeneste etableres som en fast ordning i et forpliktende samarbeid.
2. Arbeidsgruppas forslag til gjennomføringsplan jfr. kapittel 8.2 godkjennes.
3. Det forutsettes at de personalpolitiske forholdene, jfr. kapittel 7 i rapporten, håndteres i fellesskap blant deltakerkommunene.

Behandling i møte i Styringsgruppa:

Rådmannsgruppa behandlet saken som styringsgruppe for prosjektet. Styringsgruppa ble supplert med HTV for Fagforbundet i Rissa Kristin Bakøy og Ørland Unni Torp. De tillitsvalgte opplyste til styringsgruppa at de hadde mottatt kritikk for den måten tillitsvalgte hadde blitt oppnevnt som medlemmer til styringsgruppa. De ble konkludert med at dette var et internt anliggende blant de tillitsvalgte i kommunene.

Prosjektleder Johan Uthus gjennomgikk de viktigste punktene i utredningen.

Styringsgruppas innstilling overfor styret:

Konst. daglig leders forslag til innstilling foreslås vedtatt. Enstemmig.

Arbeidsgruppas framlegg:

Styringsgruppas innstilling foreslås vedtatt. Enstemmig.

Behandling i styremøte:

Varabrannsjef Svein Sagfjæra orienterte og svarte på spørsmål.

Styrets vedtak:

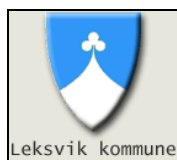
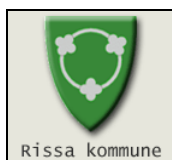
1. Styret vil anbefale kommunestyrene å slutte seg til de konklusjoner og anbefalinger som er gjort av arbeidsgruppa for prosjektet i rapport datert 1. oktober 2007, og samtidig gjøre vedtak om at Fosen Interkommunale Brann- og redningstjeneste etableres som en fast ordning i et forpliktende samarbeid.
2. Arbeidsgruppas forslag til gjennomføringsplan jfr. kapittel 8.2 godkjennes.
3. Det forutsettes at de personalpolitiske forholdene, jfr. kapittel 7 i rapporten, håndteres og samordnes i fellesskap blant deltakerkommunene.

Vedtaket var enstemmig.

**FOSEN
INTERKOMMUNALE BRANN- OG
REDNINGSTJENESTE
(FIBRT)**

**Utredning om interkommunalt brann- og
redningsvesen på Fosen**

Rapport fra utrednings-arbeidsgruppen

LES 01.10.07

		side
0	Sammendrag	3
1	Innledning	5
	1.1 Bakgrunn	5
	1.2 Organisering av utredningsarbeidet	5
2	Krav og hensyn som er lagt til grunn i utredningen	6
	2.1 Generelt	6
	2.2 Ønsker fra viktige samarbeidspartnere	6
3	Viktige bestemmelser i lover og forskrifter	7
4	Nåbeskrivelse	10
	4.1 Forebyggende og feiing	10
	4.2 Beredskap	11
	4.2.1 - generelt	11
	4.2.2 - ledelse og andre faste stillinger i beredskapen	11
	4.2.3 - materiell	12
	4.2.4 - kompetanse	13
	4.2.5 - utrykningsaktivitet	14
	4.2.6 - brannstasjoner og øvelsesområder	14
	4.2.7 - økonomi	14
5	ROS-analyser - samlet Risiko- og Sårbarhetsvurdering	15
6	Felles brannvesen	18
	6.1 Organisering og bemanning	18
	6.2 Økonomi	21
	6.2.1 - kostnadsnivå	21
	6.2.2 - fordeling av driftskostnader	22
	6.2.3 - fordeling av investeringskostnader	23
	6.2.4 - prosedyrer for økonomisk planlegging og budsjettering	23
	6.3 Brannstasjoner, administrasjonslokaler, øvingsområder	24
	6.4 Overordnet organisering og styring	24
	6.4.1 - organisering som IKS eller vertskommunemodell	24
	6.4.2 - viktige forhold som må avklares i IKSets selskapsavtale	25
7	Personalpolitiske forhold	27
8	Samlet vurdering og anbefaling	28
	8.1 Vurdering og anbefaling	28
	8.2 Gjennomføringsplan	29

Vedlegg

1. Dagens beredskapsoppsetning
2. Brannbiler og andre biler - dagens situasjon og investeringsbehov framover
3. Nødvendig utdanning av mannskapene for å fylle forskriftenes krav
4. Utrykningsaktiviteten 2005 - 2006 - ½ 2007
5. Hovedtall fra regnskap 2006 og budsjett 2007
6. ROS-analysene for hver enkelt kommune
7. Krav til brannstasjoner
8. Utkast til selskapsavtale
9. Utkast til personalpolitisk tilleggsprotokoll

0 Sammenheng / anbefaling

Kapittel 1, 2 og 3 i denne rapporten omhandler bakgrunn og mandat for utredningen, krav og hensyn som er lagt til grunn i arbeidet og en redegjørelse for viktige bestemmelser i lover og forskrifter om brann- og redningsvesenet.

Deretter beskrives først dagens brann- og ulykkesberedskap i alle kommunene (kapittel 4), og en samlet risiko- og sårbarhetsanalyse (kapittel 5). Detaljerte risiko- og sårbarhetsanalyser for hver enkelt kommune er vist i vedlegg.

Deretter beskrives (kapittel 6) hvordan et felles brann- og redningsvesen for alle kommunene bør organiseres og bemannes. Det beskrives også hvordan et felles brann- og redningsvesen bør ledes – både administrativt og under innsatser.

Det anbefales at det etableres et felles interkommunalt brannvesen for kommunene Ørland, Bjugn, Rissa, Leksvik, Åfjord, Roan og Osen, med ansvar for brann- og ulykkesberedskap, brannforebyggende virksomhet og feiing. Det argumenteres for at et felles brannvesen samlet sett vil gi klart bedre brann- og redningstjenester i regionen enn om kommunene skal dekke dette hver for seg, fordi:

- § Den samlede kostnaden vil være lavere enn for kommunene hver for seg pga bortfall av befalsvakter og billigere utdanning av mannskapene jfr kompetansekravene som vil gjelde fra 2012. Hvordan dette slår ut økonomisk for hver enkelt kommune er imidlertid avhengig av flere forhold, jfr vurderingen av dette i kapittel 6 ovenfor.
- § Beredskapsnivået i et felles brannvesen vil i hovedsak være det samme som i dag, ingen brannstasjoner kan legges ned så lenge sykehjem og andre spesielle risikoobjekter er lokalisert slik de er i dag.
- § Kvaliteten i tjenestene vil kunne bli vesentlig bedre enn i dag, fordi det gir mulighet for større og mer samordnet slagkraft ved innsatser fra flere stasjoner, mulighet for spesialisering og utvikling av ulike typer spisskompetanse som igjen kan tilflytte hele regionen gjennom intern opplæring. Den interne opplæringen vil også generelt kunne bli vesentlig bedre ved at en i hele regionen kan trekke på den samlede kompetansen som finnes i regionen.
- § Felles innkjøp av materiell, standardisering og rullering av materiell og felles vedlikeholdsrutiner kan gi både kvalitetsmessige og økonomiske gevinster.
- § Det at brannvesenet vil dekke et geografisk område med store avstander behøver ikke være en ulempe - dette må først og fremst håndteres gjennom å bygge opp lokal kompetanse til å lede innsatsene - dvs spesielt kvalifiserte utrykningsledere - og det vil snarere styrke enn svekke beredskapen lokalt.
- § Med den modellen for anskaffelse og finansiering av brannbiler som er beskrevet, vil kommunene ha full sikkerhet for de verdiene de skyter inn i det felles brannvesenet.
- § I forslaget til overordnet organisering - IKS med tilhørende selskapsavtale - er det lagt vekt på å beskrive en hensiktsmessig balanse mellom kommunal styring og kontroll og brannvesenets behov for å kunne styre seg selv innenfor omforente rammer og retningslinjer.

Det foreslås at det felles brannvesenet organiseres som IKS fordi det gir klarere styrings- og ansvarslinjer enn en organisering etter vertskommunemodellen. Det foreslås at hver enkelt kommune representeres i selskapets representantskap med ett medlem (med varamedlem), og at selskapet får et styre bestående av 3 (eller 5) medlemmer pluss et medlem valgt av de ansatte.

Det felles brannvesenet foreslås finansiert etter samme hovedprinsipp som allerede etablerte interkommunale ordninger – dvs at felles driftskostnader fordeles etter folketall, og kostnader som gjelder aktiviteter lokalt betales av hver enkelt kommune.

Når det gjelder kjøp av brannbiler foreslås en ordning der dagens brannbiler overdras til IKSet, og at IKSet kjøper inn biler øremerket til hver enkelt brannstasjon finansiert ved lån slik at det tas opp spesifikke lån til hvert enkelt bilkjøp, at hver kommune finansierer (betaler renter og avdrag på) lån til "sine" biler, og at kommunen får tilbake "sine" biler dersom selskapet blir oppløst eller en kommune velger å gå ut av det felles brannvesenet.

I kapittel 7 er det redegjort for noen viktige personalpolitiske spørsmål som må håndteres.

Det foreslås (kapittel 8.2) at det felles brann- og redningsvesenet etableres og er i drift fra 01.01.2009, og at 2008 brukes til å tilrettelegge for dette.

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Etter at det forebyggende brannvernet på Fosen har vært organisert i et interkommunalt samarbeid i noen år, har kommunene villet utrede tilsvarende samarbeid også på beredskapssiden.

Denne rapporten tar utgangspunkt i følgende vedtak i styret i Fosen Regionråd 15.02.07 (sak 03/07):

- 1 *Det vedtas igangsatt en utredning om felles brannvesen i Fosen*
- 2 *Rådmannsgruppen er styringsgruppe for arbeidet*
- 3 *Målet med / mandatet for prosjektet er:*
  - a) *Å finne helhetlige og hensiktsmessige løsninger i forhold til organisering og lokalisering av felles brannvesen i regionen*
  - b) *Å utrede kostnadene med felles brannvesen, samt forslag til kostnadsfordeling mellom kommunene*
  - c) *Å utrede fordeler og ulemper med felles brannvesen, hvor blant annet følgende tema tas i betraktning: Kvalitet på tjenesteproduksjonen, kompetanse, beredskap og sikkerhet, økonomi (drift og investeringer)*
  - d) *Brannsjefene på Fosen utpekes til å utrede ordningen, og utgjør arbeidsgruppe for prosjektet. Det overlates til arbeidsgruppen selv å organisere arbeidet, herunder utarbeide fremdriftsplan for utredningsarbeidet*
  - e) *Eventuelt behov for å engasjere ekstern utredningskompetanse og kapasitet utredes av arbeidsgruppen. Kostnadsoverslag og finansieringsplan for kjøp av tjenester framlegges for styret til behandling og avgjørelse før iverksetting*
- 4 *Det rapporteres jevnlig til styringsgruppen om framdriften i utredningsarbeidet*

1.2 Organisering av utredningsarbeidet

Utredningen er gjort i et samarbeid mellom en arbeidsgruppe bestående av brannsjefene og representanter for de ansatte og konsulent Leif-Erik Steen i UtviklingsPartner AS.

Arbeidsgruppen har hatt 4 møter. Økonomisjefen i Ørland har framskaffet kvalitetssikrete regnskaps- og budsjettall fra de øvrige økonomisjefene i alle kommunene. Personalsjefen i Leksvik har uttalt seg om prosedyrer for å avklare visse personalpolitiske forhold.

Rådmannsgruppen ble orientert om status i arbeidet i møte 07.09.07. Arbeidsgruppen behandlet siste utkast til sluttrapport i møte 25.09.07. Styringsgruppen skal behandle sluttrapporten i møte 19.10.07.

2 Krav og hensyn som er lagt til grunn i utredningen

2.1 Generelt

Med utgangspunkt i mandatet for arbeidet har arbeidsgruppen stilt opp følgende overordnede krav og hensyn for utredningsarbeidet:

- § Minst like god beredskap i alle kommuner som i dag
- § Kompetanse som tilfredsstillende forskriftskravene i alle stillinger
- § Tilfredsstillende dekning av alle HMS-krav
- § Felles nytte av spesialressurser og spisskompetanse
- § Mer igjen for kostnadene enn om kommunene skal løse oppgavene hver for seg
- § Sikring av de verdiene som hver kommune legger inn i fellesskapet
- § Arbeidsgiverpolitikk i tråd med tidligere vedtak om dette på Fosen
- § Tilfredsstillende kommunal styring og kontroll

Denne "kravsspesifikasjonen" har ligget til grunn for hele arbeidet med å utrede felles brann- og redningsvesen og vært førende for forslag om organisering, dimensjonering og bemanning.

Arbeidsgruppen har også lagt til grunn at dersom det etableres et felles brannvesen skal både forebyggende, feiing og beredskap inn i samme felles organisasjon

2.2 Ønsker fra viktige samarbeidspartnere

Arbeidsgruppen har søkt å få inn synspunkter på et eventuelt felles brannvesen fra viktige samarbeidspartnere. Det er kommet svar fra daglig leder av IUA (interkommunalt utvalg mot akutt forurensning), og synspunktene derfra kan oppsummeres slik:

IUA har i dag god kontakt med halvparten av Fosen-kommunene, og dårlig / ingen kontakt med de andre kommunene. IUA-avtalen er undertegnet av alle kommunene, og alle betaler sin del, men de kommunene som ikke vil ha kontakt får lite igjen. Et felles brannvesen kan bedre kontakten mellom IUA og brannvesenet, men det er viktig å sikre at IUA også har direkte kontakt med alle kommunene, og at brannsjefen ivaretar alle kommunenes interesser og ansvar her. Det er kommunen som har beredskapsansvaret og som må stille med folk dersom brannvesenet ikke kan gjøre jobben alene

De øvrige interessentene som er kontaktet (både muntlig og skriftlig) har ikke gitt svar, bortsett fra 110-sentralene som begge uttaler at de har kapasitet til å håndtere hele den aktuelle brannvernregionen.

3 Viktige bestemmelser i lover og forskrifter

Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (dimensjoneringsforskriftene) inneholder bl a følgende bestemmelser, som både kommunene hver for seg og et felles brannvesen må innrette seg etter:

Brannloven

§ 9. Etablering og drift av brannvesen

Kommunen skal sørge for etablering og drift av et brannvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven på en effektiv og sikker måte.

Kommunen skal gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse slik at brannvesenet blir best mulig tilpasset de oppgaver det kan bli stilt overfor.

Leder av brannvesenet og øvrig personell skal ha de kvalifikasjoner som er nødvendige for å kunne ivareta brannvesenets oppgaver på en forsvarlig måte.

To eller flere kommuner kan avtale å ha felles brannvesen eller felles ledelse av brannvesenet. Kommunen kan gjennom avtale overlate brannvesenets oppgaver og ledelse helt eller delvis til en annen kommune, virksomhet e.l. Kommunen må i slike tilfeller etablere ordninger som sikrer at all myndighetsutøvelse etter loven skjer under kommunens formelle ansvar.

§ 11. Brannvesenets oppgaver

Brannvesenet skal :

- *a) gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker*
- *b) gjennomføre brannforebyggende tilsyn*
- *c) gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane*
- *d) utføre nærmere bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs- og krisesituasjoner*
- *e) være innsatsstyrke ved brann*
- *f) være innsatsstyrke ved andre akutte ulykker der det er bestemt med grunnlag i kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse*
- *g) etter anmodning yte innsats ved brann- og ulykker i sjøområder innenfor eller utenfor den norske territorialgrensen*
- *h) sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg*

Kommunen kan legge andre oppgaver til brannvesenet så langt dette ikke svekker brannvesenets gjennomføring av oppgavene i første ledd.

§ 15. Samarbeid mellom kommuner

Kommunene skal samarbeide om lokale og regionale løsninger av forebyggende og beredskapsmessige oppgaver med sikte på best mulig utnyttelse av samlede ressurser.

Departementet kan gi pålegg om samarbeid mellom to eller flere kommuner for gjennomføring av krav fastsatt i eller i medhold av loven.

Brannvesenet i enhver kommune skal etter anmodning fra innsatsleder på skadestedet yte hjelpeinnsats ved brann, eksplosjon og annen ulykke i andre kommuner så langt det er mulig under hensyn til egen beredskap.

Departementet kan gi forskrifter om lokalt og regionalt samarbeid til løsning av forebyggende og beredskapsmessige oppgaver.

Dimensjoneringsforskriftene

§ Administrative forhold (§ 2-5):

Brannsjefens fullmakter følger av brann- og eksplosjonsvernlovens § 12 og kommunens delegeringsvedtak. Brannsjefen skal ha en stedfortreder.

I kommuner eller brannvernregioner med mer enn 20.000 innbyggere skal brannvesenet ledes av en kvalifisert person i hel stilling.

Brannvesenet skal organiseres med en forebyggende avdeling og en beredskapsavdeling. I kommuner eller brannvernregioner med mer enn 20.000 innbyggere skal hver avdeling ledes av en person i hel stilling.

§ Brannforebyggende virksomhet (§ 3-2):

Brannvesenets forebyggende avdeling skal være slik bemannet og ha slik kompetanse at de krav som stilles til brannvesenets gjennomføring av forebyggende og kontrollerende oppgaver oppfylles.

Det skal utføres minst ett årsverk brannforebyggende arbeid etter forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn pr. 10.000 innbyggere i kommunen eller brannvernregionen. Andre forebyggende oppgaver brannvesenet påtar seg krever ytterligere ressurser.

§ Beredskap (§ 5-3):

I spredt bebyggelse og tettsteder med inntil 3.000 innbyggere kan beredskapen organiseres med deltidspersonell uten fast vaktordning. Til tider hvor det ikke kan forventes tilstrekkelig oppmøte ved alarmering skal det opprettes lag med dreiende vakt.

Beredskap (§ 5-6):

I kommuner eller brannvernregioner med tettsteder med mer enn 2000 innbyggere skal det være dreiende overordnet vakt. Brannsjefen og stedfortreder skal inngå i vaktordningen. Overordnet vakt skal kunne lede samtidig innsats på flere skadesteder.

§ Overordnet innsatsledelse (§ 4-10)

Overordnet ledelse av brannvesenet under innsats ivaretas av brannsjefen eller overordnet vakt. Der overordnet vakt ikke er etablert, jf. § 5-6, og brannsjefen eller dennes stedfortreder ikke er tilgjengelig, ivaretas brannsjefens myndighet av utrykningsleder.

§ Krav til innsatstider (§ 4-8)

Til tettbebyggelse med særlig fare for rask og omfattende brannspredning, sykehus/sykehjem m.v., strøk med konsentrert og omfattende næringsdrift o.l., skal innsatstiden ikke overstige 10 minutter.

Innsatstiden kan i særskilte tilfeller være lengre dersom det er gjennomført tiltak som kompensere den økte risiko. Kommunen skal dokumentere hvordan dette er gjennomført.

Innsatstid i tettsteder for øvrig skal ikke overstige 20 minutter. Innsats utenfor tettsteder fordeles mellom styrkene i regionen, slik at fullstendig dekning sikres. Innsatstiden i slike tilfeller bør ikke overstige 30 minutter.

§ Røyk- eller kjemikaliedykking (§ 4-9)

Før røyk- eller kjemikaliedykking iverksettes, skal utrykningsleder eller røykdykkerleder og et nødvendig antall kvalifiserte røyk- eller kjemikaliedykkere og tilstrekkelig utrustning være ankommet skadestedet, og personellens sikkerhet ved gjennomføring av innsatsen skal være vurdert.

§ Bistand (§ 4-2)

Kommunen eller brannvernregionen skal, ut over eventuelle samarbeidsavtaler, inngå avtaler som legger til rette for å motta eller yte bistand ved behov i akutt brann- og ulykkessituasjoner med nabobrannvesen, industrivern, flyplass- og havariberedskap, sivilforsvar, Forsvaret m.v., der slike styrker finnes. Avtalen skal også regulere fremgangsmåte ved anmodning om bistand.

4 Nåbeskrivelse

4.1 Forebyggende og feiing

Seks av de sju kommunene som står bak denne utredningen har fra 2004 hatt et interkommunalt samarbeid om det forebyggende brannvernarbeidet - Fosen Forebyggende Brannvern (FFB). Fra 2006 ble samarbeidet utvidet til å omfatte også feiervesenet, men denne delen av samarbeidet omfatter bare fem av de sju kommunene. Roan har til nå valgt å stå utenfor både forebyggende samarbeid og feiersamarbeidet, mens Osen har valgt å stå utenfor feiersamarbeidet. Roan og Osen har istedenfor etablert et eget samarbeid på feiersiden.

Bemanningen i FFB er i dag slik:

Tabell 1: Bemanning i FFB i dag

	Stillinger i dag		Krav i forskriftene	
Leder	0,50		1,00	
Brannsynspersonell	1,50	2,00	2,50	3,50
Fagleder feiing	0,50			
Feiere	2,80			
Lærlinger	2,00	5,30		
Sum		7,30		

DSB har påpekt at bemanningen i forebyggende er lavere enn forskriftenes minimum og forutsatt at dette avviket lukkes.

Fosen Regionråd har i sak 15/07 fattet vedtak om at kostnadene som påløper for Fosen Forebyggende Brannvern (tilsyn) fordeles slik:

- Lønnskostnader fordeles etter antall særskilte brannobjekter
- 60 % av admin, transport, felles utg etc fordeles likt på alle kommuner
- 40 % av admin, transport, felles utg etc fordeles etter folketallet pr 01.01 året før.

For feietjenesten fordeles kostnadene som påløper den respektive kommune.

Evalueringen av FFB er lagt fram som egen sak. Hovedkonklusjonen er at etableringen av FFB har vært vellykket, og særlig at den har bidratt til å sikre faglig kvalitet i tjenesten og at kommunene får gjennomført brannsyn i særskilte brannobjekter og tilsyne med fyringsanlegg i boliger (feiertilsyn) som bestemt i lover og forskrifter.

4.2 Beredskap

4.2.1 Generelt

Dagens beredskapsoppsetning i alle kommunene er oppsummert i **vedlegg 1**. Alle kommunene har i utgangspunktet en beredskapsoppsetning som tilfredsstillter kravene i dimensjoneringsforskriftene, men:

- § I mange av kommunene er brannbilene for gamle og må skiftes ut
- § I alle kommunene er det nødvendig med en betydelig oppgradering av mannskapenes formelle kompetanse fram til 2012 da nye kompetansekrav trer i kraft.

Kravene om utskifting av brannbiler og oppgradering av kompeansen er uavhengig av spørsmålet om felles brannvesen, og er nærmere beskrevet i avsnitt 4.2.3 og 4.2.4 nedenfor.

Alle kommunene har i utgangspunktet røykdykkerberedskap på "nivå1". Dette er ikke et krav i forskriftene for disse kommunene, men kommunene har valgt å ha et slikt beredskapsnivå likevel.

Når det gjelder vaktordninger er situasjonen ulik:

- § Ørland og Bjugn har begge 4-delt overbefalsvakt, Åfjord har 5-delt befalsvakt kombinert med teknisk vakt, Roan har 3 befal / utrykningsledere i dreiende vakt mens Rissa, Leksvik og Osen ikke har befalsvaktordninger.
- § Leksvik har ikke befalsvakt, men en ordning der befalet er forpliktet til å være tilgjengelig på radio og rykke ut ved behov
- § Rissa har en ordning med utrykningsledere med stort ansvar på hver stasjon, og med befalet tilgjengelig over sambandet. Denne ordningen erstatter den befalsvaktordningen kommunen hadde tidligere og oppleves som mer hensiktsmessig fordi store avstander innenfor kommunen gjør at befalet uansett ikke vil kunne rekke til alle hendelser raskt nok til å kunne lede innsatsen.
- § Alle kommunene har en eller annen form for sjåførvakt i helger og ferier eller en annen ordning som sikrer at det er tilstrekkelig tilgang på sjåfør

4.2.2 Ledelse og andre faste stillinger i beredskapsorganisasjonen

Forskriftene krever 1/1 stilling som brannsjef og det samme for leder beredskap i kommuner med 20.000 innbyggere. Dette fortolkes som at kommuner med mindre enn 20.000 innbyggere skal ha lederstillinger i forhold til innbyggertallet med 20.000 innbyggere som basis.

Tabell 2: Oversikt over faste lederstillinger -/ressurser i beredskapen i dag

	Ørland	Bjugn	Rissa	Leksvik	Åfjord	Roan	Osen		Sum
Brannsjef	0,25	0,05	0,50	0,18	0,15	0,10	0,065		1,30
Varabrannsjef		0,25	0,10						0,35
Leder beredskap	0,07	0,10	0,50	0,18	0,15		0,065		1,07
Sum ledelse	0,32	0,40	1,1	0,36	0,30	0,10	0,13		2,71
<i>Innbyggere</i>	<i>5091</i>	<i>4561</i>	<i>6366</i>	<i>3484</i>	<i>3258</i>	<i>1030</i>	<i>1051</i>		24841
<i>Still krav ift innb</i>	0,51	0,46	0,64	0,35	0,33	0,10	0,11		2,48

Oversikten i tabell 2 ovenfor viser at Ørland har en mindre ledelsesressurs enn forskriftenes krav, Bjugn har en ledelsesressurs litt under forskriftenes krav og Leksvik, Åfjord, Roan og Osen har en ledelsesressurs omtrent som forskriftenes krav. Ledelsesressursen i Rissa inkluderer 0,33 stilling til forebyggende arbeid, jfr at Rissa hittil har forutsatt at FFB bare skal ta branntilsyn, og at kommunen selv skal drive det øvrige forebyggende arbeidet.

Et felles brannvesen for de 7 kommunene vil bli en brannvernregion med mer enn 20.000 innbyggere - dvs krav om brannsjef, leder beredskap og leder forebyggende i hele stillinger.

4.2.3 Materiell

Alle kommunene har stort sett det **utstyret** de trenger når det gjelder pumper, slanger, røykdykkerutstyr og redningsutsty, inkludert grunnmateriell til IUA-tiltak (tiltak mot akutt forurensing). Men i noen kommuner er det behov for å anskaffe noe mer pumpeutstyr og noe bedre redningsutstyr til å håndtere trafikkulykker - uavhengig av om det etableres et felles brannvesen eller ikke.

Når det gjelder **brannbiler** er situasjonen svært ulik - noen kommuner har relativt nye biler, mens andre har biler som er opp mot og til dels over 30 år gamle. En konkret oversikt over bilparken i hver kommune og behovet for utskiftinger i den er vist i **vedlegg 2**.

DSB stiller krav om at brannbiler ikke kan være mer enn 30 år gamle. Gamle biler er også problematisk fordi det er vanskelig å skaffe reservedeler, og fordi gamle biler og gammelt utstyr på bilene ikke gir tilfredsstillende sikkerhet for mannskapene under innsats. **Det betyr at det er nødvendig å skifte ut bilene i flere av kommunene meget snart - og uavhengig av om det etableres et felles brannvesen eller ikke.**

Nåverdien på dagens bilpark er i vedlegg 2 anslått slik:

Tabell 3: Nåverdi på dagens bilpark i hver enkelt kommune - hele 1000 kr

	Ørland	Bjugn	Rissa	Leksvik	Åfjord	Roan	Osen	Sum
Verdier i dag	575	240	4 130	345	160	90	90	5630

4.2.4 Kompetanse

I **vedlegg 3** er gitt en oversikt over de generelle kompetansekravene til ulike funksjoner i brann- og feiervesenet.

Mange av brannvesenene har i dag for lite kapasitet til intern opplæring og øvelser av deltidsmannskapene. Mannskapenes kompetanse og trening er - i tillegg til å være bestemt i lover og forskrifter - kritisk viktig for både mannskapens og publikums sikkerhet under innsatser.

To viktige forhold innebærer at det er nødvendig med en betydelig kompetanseheving for mange av mannskapene - uavhengig av om det etableres et felles brannvesen eller ikke:

- § Ihht "deltidsreformen", som er trådt i kraft i 2007, skal alle deltidsmannskaper ha formell kompetanse som brannmannskaper senest i år 2012.
- § Det er innført nye regler om krav til sertifikat for å kjøre utrykningskjøretøy, og nye brannbiler krever dessuten sertifikat klasse C.

I vedlegg 3 er det anslått hvor store kostnader dette betyr for kommunene. Samlet er det anslått at kommunene vil måtte ut med ca 7 mill kroner bare for den forskriftsbestemte utdanningen av 90 deltidsmann-skaper til brannkonstabel. I tillegg kommer kostnader til sertifikater for sjåførene, som også vil bli betydelige beløp.

I tillegg til de spesifikke kompetansekravene i lover og forskrifter er det viktig at alle mannskaper har tilstrekkelig kompetanse til å ivareta alle nødvendige HMS-forhold. Dette kan de først og fremst få gjennom øvelser, og forskriftene stiller krav til øvelser for mannskapene, både for røykdykkere og andre mannskaper. Bl a kreves det at røykdykkere skal ha minst 4 røykdykkerøvelser pr år, herav minst 1 varm øvelse. Krav til øvelser for røykdykkere er også mer detaljert beskrevet i vedlegg 3. I flere av kommunene ligger øvelsesaktiviteten i dag under det som kreves i forskriftene, både av budsjettmessige og kapasitetsmessige årsaker.

4.2.5 Utrykningsaktivitet

Utrykningsaktiviteten i 2005, 2007 og første halvår 2007 er vist i **vedlegg 4**. Det framgår at:

- § Antall utrykninger er jevnt økende i Ørland, Bjugn, Rissa og Leksvik. I Åfjord ser antall utrykninger ut til å være mer stabilt. Roan og Osen er i denne sammenhengen så små at årlige variasjoner i antall utrykninger ikke kan tillegges betydning.
- § Samlet er det i størrelsesorden 175 utrykninger pr år i hele regionen.
- § Det er stor variasjon mellom kommunene når det gjelder antall utrykninger pr innbygger. Det er klart flest utrykninger pr innbygger i Rissa, og færrest i Roan og Osen (og i 2006 også Bjugn).
- § Antall unødige alarmer er sterkt økende, fordi antall automatiske alarmanlegg øker. Dette er utrykninger til alarmer som har gått uten at det har vært en reell hendelse. Brannvesenet har anledning til å ta seg betalt for slike unødige utrykninger, men ingen av kommunene gjør dette i dag.
- § I noen av kommunene er det et stort antall pipebranner. Dette er utrykninger som kan reduseres ved bedre fyringsrutiner - og kanskje hyppigere feiing.

4.2.6 Brannstasjoner og øvingsområder

De fleste kommunene har tilfredsstillende brannstasjoner - unntaket er Ørland, der stasjonen ikke dekker brannvesenets krav godt nok, særlig mht HMS-forhold for mannskapene og lagringsmuligheter for IUA-materiell.

Når det gjelder spesielle øvingsområder (røykdykkerøvelser, kjemikalieøvelser, andre skarpe øvelser) er situasjonen slik:

- § Ørland, Bjugn har gode øvingsfasiliteter på flystasjonen, også for varme røykdykkerøvelser, gjennom en avtale mellom Forsvaret og Ørland kommune. Disse fasilitetene kan brukes også av de andre kommunene, koordinert gjennom Ørland kommune
- § Roan og Osen bruker et øvingsområde på Bessaker
- § De øvrige kommunene har begrenset med tilfredsstillende områder for skarpe øvelser, pga forurensningsproblemer

4.2.7 Økonomi

Hovedtall fra regnskap 2006 og budsjett 2007 for alle brannvesenene er vist i **vedlegg 5**. Tallene er vist i to utgaver: En utgave slik regnskapene i hver enkelt kommune er satt opp, og en utgave korrigert for ulik regnskapspraksis i kommunene, slik at de skal være sammenlignbare. I den korrigerede utgaven er husleiekostnader, avskrivninger, kalkulatoriske renter, mva og mva-refusjon holdt utenfor fordi kommunene har ulik praksis mht å belaste brannvesenet for dette - noen gjør og noen gjør ikke. Der er også betaling til FFB trukket ut - noen av kommunene har dette inne på brannberedskapsbudsjettet, ikke på et eget budsjettkapittel.

Oppsummert viser de korrigerede tallene i vedlegg 5 følgende bilde:

Tabell 4: Hovedtall fra regnskap 2006 - korrigert for ulik regnskapspraksis

	Ørland	Bjugn	Rissa	Leksvik	Åfjord	Roan	Osen	Sum
Lønnskostnader	1 261	1 323	2 703	809	1 248	476	321	8 141
Andre kostnader	259	304	882	464	385	280	181	2 755
Sum kostnader	1 520	1 627	3 585	1 273	1 633	756	502	10 896
Inntekter	-162	-9	-89	-31	-193		-11	-495
Netto kostnader	1 358	1 618	3 496	1 242	1 440	756	491	10 401
<i>Innbyggere</i>	<i>5 113</i>	<i>4 634</i>	<i>6 417</i>	<i>3 484</i>	<i>3 315</i>	<i>1 066</i>	<i>1 059</i>	<i>25 088</i>
<i>Kr pr innbygger</i>	<i>266</i>	<i>349</i>	<i>545</i>	<i>356</i>	<i>434</i>	<i>709</i>	<i>464</i>	<i>415</i>

Inntektene i Ørland gjelder rollen som vertskommune for Kystverket. Inntektene i Åfjord gjaldt utleie av personell til FFB fra kommunen.

Tabellen viser at nettoutgifter til beredskapen målt pr innbygger varierer sterkt mellom kommunene. Dette skyldes både ulike nivåer på en del kostnadselementer, og at det er geografien i kommunene - særlig lokaliseringen av sykehjem og andre bygninger med krav om kort innsatstid - som bestemmer hvor brannstasjonene må ligge og hvor mange stasjoner hver enkelt kommune må ha.

5 ROS-analyser - samlet Risiko- og Sårbarhetsvurdering

Det er et krav i dimensjoneringsforskriftene at alle brannvesen skal utarbeide en Risiko- og sårbarhetsanalyse som grunnlag for å dimensjonere brannvesenet og utarbeide en Brannordning. Gjennom utredningsarbeidet har alle brannvesenene laget slike ROS-analyser for eget brannvesen - disse er samlet i **vedlegg 6**.

Risikobildet er kartlagt for en rekke ulike hendelser som brannvesenet har ansvar for å håndtere eller bistå i håndteringen av. For hver hendelse er det beskrevet og vurdert

Sannsynlighet / frekvens:

- 4 mer enn en gang pr år
- 3 mellom 1 gang pr år og en gang hvert 10. år
- 2 mellom en gang hvert 10. og hvert 50. år
- 1 sjeldnere enn hvert 50. år

Konsekvens:

5 katastrofalt	mange menneskeliv, svært store materielle verdier
4 kritisk	flere menneskeliv / materielle verdier over 10 mill kr
3 alvorlig	minst ett menneskeliv / materielle verdier inntil 10 mill kr
2 mindre alvorlig	personskade, men ikke liv / materielle verdier inntil 2 mill kr
1 ubetydelig	ubetydelige personskader, materielle verdier inntil 0,5 mill kr

Sannsynligheten ganget med konsekvensen gir et "risikonivå", som er gradert slik

nivå 1 - 4	Ubetydelig risiko	(X	i oversikten nedenfor)
nivå 5 - 9	Risiko på grensen av akseptabelt	(XXX	i oversikten nedenfor)

nivå 10 ->

Ikke akseptabel risiko

(XXXXXX i oversikten nedenfor)

Hovedinntrykket fra disse ROS-analysene kan oppsummeres slik:

Tabell 5: Oversikt over risikovurderingene (risikonivået) i hver enkelt kommune

Hendelse	Ørland	Bjugn	Rissa	Leksvik	Åfjord	Roan	Osen
Husbrann tettsted	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	X	X
Husbrann flere tettsteder	X	X	X	X			
Husbrann spredtbygd	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
Høye sentr bygg brann				XXX			
Sykehjem - br tilløp	X	X	X	XXX	X	XXX	X
Sykehjem - full brann	XXXXXX	XXXXXX	XXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX
Omsorgsbolig - br tilløp	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	X
Omsorgsbolig - full brann	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXX	XXXXXX	XXX	XXXXXX
Overnattingssted - brann					XXX	XXX	XXX
Hj boende eldre - brann	XXX	XXX	XXXXXX	XXX	XXX		XXX
Verneverdige bygg brann	X	X	X	X	X	X	X
Industribygg - brann		X	XXX	XXX			
Storfjøs - brann	XXXXXX	XXX	XXX		XXXXXX	XXXXXX	XXX
Andre landbr bygg brann	XXX	X	X	X	XXX		X
FMV - bygningsbrann			X				
FMV - brann i båt arb tid			XXX				
FMV - brann i båt kveld			XXXXXX				
Bessaker vindmøllepark						X	
Kraftverk og trafostasjon						X	
Småbåthavn - brann	XXX	X	XXX	XXX	XXX		X
Skogbrann - stor	X	X	XXX	X	X	X	X
Hytter - vansk tilgj brann	X	X	XXX	XXX	X	X	X
Trafikkulykke - ikke alvorl	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	X
Trafikkulykke - alvorlig	XXX	XXX	XXX	XXXXXX	X	X	X
Akutt forurensning	XXX	XXX		XXX	X	X	X
Oljeutslipp til sjøs - stort	XXX	XXX		X	XXX	XXX	XXX
Ekstremvær	XXX	XXX	X	X	XXX		X
Flom, oversvømmelse	X	X	X	X	X	X	X
Ras - lite	X	X	X	X	X		X
Ras - stort	X	X	XXX	XXX	X	X	X
Isgang	X	X	X	X	X	X	X
Folk gjennom isen	X	X	X	X	X	X	X
Avansert tauredning	X	X	X	X	X	X	X
Ulykke til sjøs - stor	XXXXXX	XXXXXX	X		XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX
Flyhavari	XXX	X	X	X	X	X	X
Terroranslag	XXX	X	X	X	X	X	X

Ulikhetene i risikovurderingen mellom de enkelte kommunene gjenspeiler at sannsynligheten for ulike typer hendelser varierer mellom kommunene, samt andre lokale og spesielle risikoforhold. Når det gjelder de hendelsene som er vurdert til "ikke akseptabel risiko", bemerker arbeidsgruppen:

§ Full brann i sykehjem

Den høye risikoen i noen av kommunene skyldes hovedsakelig bygningsmessige forhold. Det bør settes inn kompenserende forebyggende tiltak tilpasset utfordringene på hvert enkelt sykehjem. Slike tiltak kan f.eks. være fullsprinkling, nye og bedre rømningsveier og / eller organisatoriske tiltak knyttet til bemanningen og muligheten for assistert rømning hele døgnet.

§ Full brann i omsorgsbolig

Den høye risikoen her skyldes hovedsakelig at disse boligene ikke har døgnbemanning, og dermed ikke tilfredsstillende mulighet for assistert rømning hele døgnet. Det bør settes inn kompenserende forebyggende tiltak på samme måte som for sykehjem

§ Brann hos hjemmeboende eldre

Er en stadig økende risiko, fordi stadig flere eldre som ikke kan klare å rømme ved brann bor hjemme med hjemmetjenester fra kommunen

§ Brann i storfjøs

Den høye risikoen her skyldes at dette er fjøs med en industrielt preget drift, samtidig som bygningene ikke er klassifisert som særskilte risikoobjekter og dermed heller ikke underlagt spesielle krav knyttet til brannsikkerheten. I tillegg ligger en del av disse storfjøsene nært opp til annen bebyggelse og / eller med utilfredsstillende tilgang til slukke vann. Brann i disse bygningene kan medføre store tap av verdier, men det er eier som har risikoen her, og brannvesenet kan ikke gi pålegg om forebyggende tiltak, bare råd.

§ Alvorlig trafikkulykke (Leksvik)

Riksvegen gjennom Leksvik er svært ulykkesbelastet. Brannvesenet kan ikke gi pålegg som kan redusere risikoen her - det er opp til andre myndigheter.

§ Stor ulykke til sjøs

Det er Kystverket som har ansvar for å håndtere slike ulykker, men brannvesenet vil bli involvert. Det er behov for bedre IUA-materiell og bedre trening i å bruke det for brannvesenene.

6 Felles brannvesen

6.1 Organisering og bemanning

Et felles brannvesen på Fosen bør omfatte både beredskap, forebyggende brannvern og feiing. Mer detaljert legger arbeidsgruppen til grunn at:

- § Beredskapen bør legges på et omforent felles nivå som basis for felles brannordning for regionen, basert på ROS-analysene og dimensjoneringsforskriftene. Dersom en kommune vil ha høyere beredskap enn dette, bør det kunne kjøpes som tilleggstjeneste, dvs at kommunen betaler ekstra for dette. Dersom utviklingen i kommunikasjoner eller utbyggingsmønster mv fører til endringer i forhold til forskriftskravene, må beredskapen revurderes og tilpasses nye forutsetninger.
- § I utgangspunktet anser arbeidsgruppen at dagens beredskapsnivå i alle kommunene er det nivået som et felles brannvesen bør bygges på - med de presiseringer som følger av krav om utskifting av biler og kompetanseheving hos mannskapene mv - krav som er uavhengig av spørsmålet om felles brannvesen.
- § Det er imidlertid viktig at brannvesenet dimensjoneres, organiseres og utrustes for å møte framtidens utfordringer, som innebærer både
  - økende risiko og økte utfordringer når det gjelder brann (høyere hus, større og mer kompliserte bygninger, økt antall eldre i bolig uten tilsyn osv)
  - økende trafikk og trafikkulykkesrisiko
  - økende transport av farlig gods på veg
  - nye oppgaver (akuttmedisinsk bistand, tiltak mot akutt forurensning osv)
  - løpende teknologisk utvikling av utstyr for å takle både branner og ulykker
  - økende krav til kompetanse og økende HMS utfordringer for mannskapene
- § Det må etableres en omforent plan for utskifting og fornyelse av brannbiler, jfr vedlegg 2
- § Det må etableres en omforent plan for utdanning av mannskaper ihht nye kompetansekrav, jfr vedlegg 3
- § Alle utrykningsenheter bør ha en felles basiskompetanse. Avhengig av spesielle utfordringer og / eller spesielle fortrinn ved hver enkelt brannstasjon bør enkelte enheter i tillegg ha en spisskompetanse som skal kunne brukes i hele regionen etter behov.
- § Det bør legges en norm for hvor mange øvelser hver enkelt utrykningsenhet (stasjon) bør ha hvert år (f eks 8-10 pr år), og en plan for øvelser ved hver stasjon. Innholdet i øvelsene kan være avhengig av spesielle utfordringer lokalt og om det skal legges opp til å fordele spisskompetanse mellom stasjonene. Det må uansett sikres røykdykkerøvelser i tråd med forskriftenes minstekrav på 4 røykdykkerøvelser hvorav 1 varm øvelse pr år.
- § Ledelse av beredskapen og av de konkrete innsatsene bør organiseres slik:
  - Det bør være en felles overordnet vakt (4 personer) sentralt, jfr forskriftenes krav om dette. Overordnet vakt skal kunne håndtere flere innsatser samtidig.
  - Ansvar for skadestedsledelse (fagleder brann) bør legges lokalt til 3 eller 4 utrykningsledere på hver stasjon (Rissa-modellen). Dette krever at alle utrykningslederne har / får den kompetansen som er nødvendig for å kunne være skadestedsleder – Rissa har praktisert en ukes kurs i "samvirke på skadested" i tillegg til ordinær utrykningslederkompetanse - kostnad 5.500 kr pluss tapt arbeidsfortjeneste.

- Der det ikke allerede er etablert slik lokal utrykningsleder-kompetanse (dvs der det i dag er befalet som rykker ut og fungerer som skadestedsleder) må det være midlertidige overgangsordninger for å sikre kompetent skadestedsledelse inntil et tilstrekkelig antall utrykningsledere har den nødvendige kompetansen.
- Arbeids- og ansvarsdelingen mellom overordnet vakt og lokale utrykningsledere / skadestedsledere bør være slik:
  - Lokal utrykningsleder har ansvar for å kvittere ut alarmen overfor 110-sentralen og for innsatsledelsen på skadestedet, med full ”brannsjef-myndighet”, inkludert myndighet til å kalle ut andre enheter ved behov.
  - Overordnet vakt skal følge med og holde seg oppdatert på alle innsatser over radio, og rykke ut på innsatser som er så store og kompliserte at lokal innsatsleder har behov for ledelsesstøtte.
  - Overordnet vakt kan også rykke ut for å bistå med oppfølging av mannskaper og/eller andre i etterkant av innsatsen
  - Overordnet vakt skal koordinere samtidige innsatser i hele regionen

Arbeidsgruppen understreker at kompetent lokal skadestedsledelse i brannvesenet er svært viktig, både fordi skadestedsleder har ansvar for alle HMS-hensyn for mannskaper og publikum, og fordi erfaringen viser at politiet ofte ikke kommer til skadestedet – eller kommer så sent at det meste av innsatsen er avsluttet.

§ Faste fagstillinger basert på dagens stillingsressurser bør være:

Tabell 6: Stillinger i et felles brannvesen - basert på dagens ressurser

	Stillingsressurser i dag			Bemanning felles brannvesen
	I komm	I FFB	Sum	
Brannsjef	1,30		1,30	1,00
Leder beredskap (inkl varabr sj i komm)	1,42		1,42	1,00
Leder forebyggende		0,50	0,50	0,50
Andre stillinger forebyggende		1,50	1,50	2,00
Sum brannvesen	2,72	2,00	4,72	4,50
Feiervesen - leder		0,50	0,50	0,50
Feiervesen - feiere	1,00	4,80	5,80	5,80
Sum totalt	3,72	7,30	11,02	10,80

Selv om forskriftene ut fra regionens innbyggertall krever 2,5 stillinger pluss 1,0 avdelingsleder i forebyggende, dvs til sammen 3,5 stillinger, antar arbeidsgruppen ut fra erfaringene med FFB til nå at det vil være tilstrekkelig med 2,0 stillinger pluss 0,5 avdelingsleder i forebyggende, og at DSB vil kunne godta dette så lenge brannvesenet gjennomfører alle lovpålagte tilsyn og andre pålagte forebyggende oppgaver. Arbeidsgruppen mener at det heller bør settes inn mer ressurser på beredskapssiden til opplæring og kompetanseheving – se neste prikkpunkt.

- § Arbeidsgruppen peker på et behov for ytterligere to stillinger, i følgende prioriterte rekkefølge:
1. En stilling som instruktør / opplæringskoordinator. Den vil gjøre det mulig å drive det meste av den nødvendige brannfaglige opplæringen av deltidsmannskaper lokalt, jfr vedlegg 3, til en langt lavere kostnad enn om kommunene hver for seg sender mannskapene til brannskolen (besparelse anslagsvis 25 - 35.000 kroner pr mann).

Den vil også sikre at brannvesenet har tilstrekkelig bemanning til å tilrettelegge og få gjennomført nødvendige og forskriftsbestemte øvelser, inkl røykdykkerøvelser. Øvelshyppigheten i dag ligger i flere kommuner på grensen av det forsvarlige, og øvelser er kritisk viktig for å sikre HMS for mannskapene. Med 11 utrykningsstasjoner og 8-10 øvelser pr år vil det kreves betydelige ressurser til å planlegge og gjennomføre alle øvelsene. En vesentlig del av øvelsene må gjennomføres i regi av lokale øvelsesansvarlige, men det er viktig med en samlet felles øvelsesplanlegging.
  2. En stilling som mekaniker / vedlikeholdsansvarlig, som også kan brukes til å holde kontakt med mannskapene på alle brannstasjonene som et nødvendig bindeledd mellom stasjonene og ledelsen sentralt.

Uavhengig av om det opprettes en slik stilling eller ikke må det utpekes lokale materiellansvarlige på hver stasjon, for å sikre løpende oversikt og daglig vedlikehold av utstyret.
- § Ledelsen av forebyggende virksomhet og ledelsen av feiervesenet bør ses i nært sammenheng, jfr at feiervesenet er en viktig del av den samlede forebyggende virksomheten.
- § Arbeidsgruppen forutsetter at nye stillinger lyses ut internt i alle de samarbeidende kommunene.
- § Det er naturlig at administrasjonen lokaliseres til Brekstad for å få et samlet faglig miljø. Det bør imidlertid vurderes om instruktør-/opplæringsstillingen bør ha en spesiell forankring i Rissa, fordi det der allerede er bygd opp betydelig opplæringskompetanse, og fordi 5 av de 11 brannstasjonene i regionen ligger i Rissa og Leksvik. Stillingen forutsettes likevel å ha ansvar for hele regionen, dvs at den også må dekke de 6 stasjonene i de andre 5 kommunene.
- § Et felles brannvesen må knyttes opp til en og bare en 110-sentral. Både sentralen i Trondheim og sentralen i Namsos har sagt at de har kapasitet til å ta hele regionen, og arbeidsgruppen anbefaler at det innhentes tilbud fra begge sentralene. DSB må også konsulteres før det velges hvilken sentral brannvesenet skal knytte seg opp til.
- § Et felles brannvesen må også ha det overordnede ansvaret for brannvesenets arbeid med IUA (akutt forurensning) og kontakten med IUA sentralt (i Trondheim). Det må imidlertid sikres at IUA også har kontakt direkte med hver enkelt kommune, jfr uttalelsen fra IUA i pkt 2.2 foran.
- § Et felles brannvesen bør tre inn i de avtalene som i dag er inngått i hvert enkelt brannvesen om bistand fra andre, og om ansvars- og arbeidsdeling i forhold til industribrannvern mv i hver enkelt kommune
- § Både beredskap, forebyggende brannvern og feiervesenet trenger en administrativ støttefunksjon - og for feiervesenet kan det også være behov for å samordne denne opp mot avgiftsinnkrevningen i kommunene. Dette kan dekkes på flere måter - enten ved at brannvesenet har egne folk (stillinger) til dette, eller ved at det kjøpes fra etablerte samarbeidsordninger (Fosen regnsk + Fosen lønn + Fosen IKT). Det må uansett legges

inn ressurser til dette i brannvesenets budsjett. Dersom det skal kjøpes fra de etablerte samarbeidordningene vil det stort sett bety at de skal gjøre det samme som de gjør for hvert enkelt brannvesen (kommune) i dag, dvs at det ikke bør koste mer enn det gjør i dag.

6.2 Økonomi

6.2.1 Kostnadsnivå

Dersom det etableres et felles brannvesen vil det samlede kostnadsnivået til dette formålet påvirkes slik:

§ **Forebyggende og feiing**

Med den bemanningsplanen som er skissert i tabell 6 foran vil kostnadsnivået for forebyggende virksomhet øke med lønnskostnadene for 0,5 stilling i forhold til FFB i dag. Dette må ses i lys av at DSB har krevd at dagens stillingstall økes opp til det forskriftene krever, dvs med 1,0 stilling.

Kostnadsnivået for feiervirksomheten vil ikke berøres.

§ **Beredskap**

Kostnadsnivået for beredskaps- og utrykningsvirksomheten vil påvirkes på flere måter:

- I de kommunene som har befalsvakt i dag vil kostnadene til denne falle bort - dette utgjør i størrelsesorden 2-300.000 kroner pr år i hver av disse kommunene. Kostnader for en felles befalsvaktordning for det felles brannvesenet vil ligge i samme størrelsesorden.
- Selv om beredskapsoppsetningen i hovedsak vil være den samme som i dag, vil kostnadene til avlønning av utrykningsmannskapene øke noe fordi:
  - Øvelsesshyppigheten må økes i de kommunene som i dag ikke holder et tilstrekkelig antall øvelser med mannskapene (må gjøres uavhengig av felles brannvesen)
  - Det må utdannes og gis godtgjørelse til et antall lokale utrykningsledere som skal være innsatsledere i et felles brannvesen
- Kostnadene til utdanning av mannskapene ihht "deltidsreformen" fram til 2012 vil kunne bli vesentlig lavere enn om kommunene skal stå for utdanningen hver for seg - totalt sannsynligvis 2-3 mill kroner lavere - forutsatt at det opprettes stilling som instruktør / opplæringskoordinator
- Kostnadene til stillingen som brannsjef og leder beredskap blir samlet sett lavere enn de ledelsesressursene som kommunene i dag bruker på disse funksjonene, jfr tabell 2 og tabell 6 foran. De ressursene kommunene i dag bruker på disse funksjonene frigjøres og kan disponeres til andre formål i kommunene
- Kostnader til stilling som instruktør / opplæringskoordinator (prioritet 1) og evt mekaniker / vedlikeholdsansvarlig (prioritet 2) kommer i tillegg til dagens kostnader.
- Kostnadene til fornyelse og vedlikehold av materiell og utstyr blir i hovedsak de samme enten det opprettes felles brannvesen eller ikke, bortsett fra at det kanskje kan være mulig å forhandle fram noe bedre priser i et felles brannvesen enn om kommunene skal ha ansvar for dette hver for seg

- Når det gjelder husleie kan det tenkes flere alternativer. I dag er det noen av kommunene som belaster brannvesenets regnskap med husleie. I et felles brannvesen vil det være naturlig at hver enkelt kommune forpliktes til å stille til disposisjon nødvendige lokaler (brannstasjoner) ihht en kravsspesifikasjon fra det felles brannvesenet. Hvis et felles brannvesen skal betale husleie for dette, må leien fastsettes etter omforente og like prinsipper for alle leiekontrakter og kostnadene fordeles ihht nytten av stasjonene for hver enkelt kommune. Alternativt kan kommunene stille lokalene til disposisjon kostnadsfritt - det vil være en enklere løsning og i praksis sannsynligvis ha samme økonomiske konsekvenser, men det forutsetter klare avtaler om standarden på de lokalene som skal stilles til disposisjon, jfr pkt 6.3 nedenfor. Det må uansett lages avtaler som regulerer ansvaret for drift og vedlikehold av brannstasjonene.

Samlet sett antar arbeidsgruppen at kostnadsnivået for brann- og ulykkesberedskapen i regionen vil bli lavere enn i et felles brannvesen enn for kommunene hver for seg, selv om enkelte forhold / tiltak også vil føre til økte kostnader. Hvordan dette vil slå ut for hver enkelt kommune vil imidlertid være avhengig av flere forhold, særlig

- § om kommunen har eller ikke har befalsvaktordning i dag
- § hvor mange i kommunen som må utdannes til og få godtgjøring for å være innsatsansvarlige utrykningsledere
- § hvilken øvelsehyppighet den enkelte kommune har praktisert til nå
- § hvor mange mannskaper i kommunen som må utdannes ift "deltidsreformen" innen 2012
- § hvor store ressurser (brannstillinger) som frigjøres i kommunen, og hva de frigjorte ressursene brukes til

6.2.2 Fordeling av driftskostnader

For forebyggende virksomhet og feiing er det allerede vedtatt kostnadsfordelingsnøkler, se kapittel 4.1 foran.

Driftskostnadene for beredskapsvirksomheten kan fordeles mellom kommunene på flere ulike måter, bl a:

1. Alle driftskostnader fordeles ihht hva det ville koste hver enkelt kommune å ha et rent kommunalt brannvesen som fullt ut tilfredsstillende alle forskriftskrav.
2. Felleskostnader fordeles ihht folketall, kostnader som gjelder aktiviteter lokalt betales av hver enkelt kommune
3. Alle kostnader fordeles ihht folketall

Fordi behovet for brannberedskap og brannstasjoner bestemmes mye av geografiske forhold og lokaliseringen av spesielle brannobjekter (bl a sykehjem), vil kostnadene for beredskapen pr innbygger variere sterkt mellom kommunene. Arbeidsgruppen kan derfor ikke anbefale en flat fordeling av alle driftskostnader etter folketall, men vil anbefale alternativ 2. Alternativ 1 vil også være et godt prinsipp, men på grunn av utforingene med å beregne dette nøyaktig vil alternativ 2 være en god praktisk tilnærming til dette samme prinsippet.

Når det gjelder kostnader til opplæring og øvelser må det imidlertid sikres at kostnadene belastes den enkelte kommune pr mann - og ikke slik at ulike reiseavstander til opplærings- og øvelseslokalitetene slår ut i ulike kostnader for kommunene.

Når det gjelder kostnader til nødvendig opplæring av pga nye krav til mannskapene (se avsnitt 4.4 og spesifikasjoner i vedlegg 3), ser arbeidsgruppen det som mest hensiktsmessig at disse dekkes av hver enkelt kommune. Det følger også naturlig av prinsipp 2 ovenfor,

men det bør skilles ut som en egen kostnadspost som dekkes særskilt utenfor brannvesenets ordinære driftsbudsjett.

6.2.3 Fordeling av investeringskostnader

En oversikt over det framtidige investeringsbehovet (nye biler) er vist i vedlegg 2. Dette er investeringer som er uavhengig av om det etableres et felles brannvesen eller ikke. Også her kan det tenkes ulike løsninger:

- a) Bilene forblir kommunenes eiendom, og kommunene forpliktes til å kjøpe nye biler etter en omforent investeringsplan (som må ta utgangspunkt i forutsetningene om maks levealder).
- b) Bilene overdras til IKSet som finansierer kjøp av nye biler gjennom lån (samme omforente investeringsplan). Kommunene bidrar til renter og avdrag på lånene i samme forhold som det må investeres i nye biler i hver kommune, enklest ved at det tas opp spesifikke lån til hvert enkelt bilkjøp og at hver kommune finansierer "sine" lån.

Så lenge en legger til grunn samme investeringsplan blir de økonomiske konsekvensene for kommunene den samme. Alternativ a) gir et (uheldig) skille mellom eier og bruker av bilene. Det er viktig at brannvesenet selv kan disponere bilene fullt ut, og også flytte bilene midlertidig mellom stasjoner dersom det er behov for dette pga vedlikehold / reparasjoner eller andre forhold. Alternativ b) gir dermed en ryddigere løsning.

6.2.4 Prosedyrer for økonomisk planlegging og budsjettering

Det er viktig å sikre en god balanse mellom på den ene siden brannvesenets behov for faste rammer og økonomiske forutsetninger, og på den andre siden hver enkelt kommunes behov for styring med sin andel av brannvesenets økonomi.

Det bør derfor etableres faste halvårlige eller årlige kontaktmøter mellom brannvesenet og kommunene (rådmennene) der partene kan bli enige om rammer og forutsetninger for brannvesenets planlegging og budsjettering. På disse møtene kan og bør en selvsagt også ta opp til drøfting andre spørsmål knyttet til brannvesenets tjenester enn de rent økonomiske.

Alternativt kunne det tenkes en ordning der kontakten mellom brannvesenet og rådmennene ble ivaretatt gjennom at alle rådmennene satt i brannvesenets styre. Som det framgår av kapittel 6.4.2 nedenfor anbefaler arbeidsgruppen imidlertid ikke en slik styreordning.

6.3 **Brannstasjoner, administrasjonslokaler og øvingsområder**

I vedlegg 7 er skissert en kravsspesifikasjon for brannstasjoner i et felles brannvesen, satt opp ut fra en forutsetning om at det er hver enkelt kommune som skal stille til disposisjon slike lokaler.

Dagens administrasjonslokaler til FFB stilles til disposisjon av Ørland kommune som vertskommune uten betaling, og det samme har til nå vært praksis for andre interkommunale

samarbeidsordninger. Arbeidsgruppen antar at denne ordningen også bør videreføres selv om brannvesenet organiseres som IKS.

Arbeidsgruppen forutsetter at IKSet kan tre inn i avtalen om å kunne bruke forsvarets øvingsområde på flyplassen. Utover dette er det behov for å utvikle noen nye øvingsområder, og arbeidsgruppen forutsetter at IKSet kan arbeide videre med dette.

6.4 Overordnet organisering og styring

6.4.1 Organisering som IKS eller som vertskommunemodell

Et interkommunalt brannvesen kan organiseres med hjemmel i kommuneloven eller som interkommunalt selskap (IKS) ihht lov om slike selskaper. Kommunelovens § 27 gir bestemmelser om organisering av samarbeid under et interkommunalt styre. Et slikt styre kan gis myndighet til å gjøre vedtak som angår virksomhetens drift og organisering. Kommunelovens § 28 gir bestemmelser om vertskommunesamarbeid, enten organisert som administrativt samarbeid (§ 28 b) eller samarbeid med felles folkevalgt nemnd (§ 28 c).

Fosen Forebyggende Brannvern (FFB) er organisert som et samarbeid med hjemmel i kommuneloven, og med Ørland kommune som vertskommune. I evalueringen av erfaringene med dette samarbeidet har flere av kommunene pekt på at vertskommunemodellen gir samarbeidskommunene begrenset innflytelse i styringen av tjenesten, og at det er behov for et tydeligere skille mellom vertskommunen og tjenesteenheten (FFB) bl a i økonomiske forhold. Flere av kommunene har derfor ment at det bør vurderes å organisere virksomheten som et IKS.

Arbeidsgruppen foreslår at et felles brannvesen på Fosen (som også omfatter forebyggende virksomhet) organiseres som et IKS. I tillegg til de argumentene som er nevnt i forbindelse med evalueringen av FFB vil arbeidsgruppen peke på at:

- § Loven om IKS gir klare retningslinjer for styring av samarbeidet og for hvordan forholdet mellom deltakerkommunene og selskapet skal være.
- § Et IKS er en egen juridisk og økonomisk enhet med et selvstendig ansvar for sin virksomhet, samtidig som deltakerkommunene er ansvarlig for virksomheten i samme forhold som de har eierandeler (ansvarsandeler) i selskapet.
- § Et brannvesen organisert som IKS vil være avhengig av tilskudd fra deltakerkommunene for å finansiere det aller meste av sin virksomhet. IKSets budsjett vil derfor ikke være endelig før alle deltakerkommunene har gjort vedtak om sitt tilskudd til IKSet i sin budsjettbehandling. Dette gir deltakerkommunene en god kontroll med kommunens økonomiske forpliktelser i forhold til samarbeidet.
- § Kommunene vil også kunne styre virksomheten i IKSet gjennom å instruere sine representanter i selskapets representantskap, og representantskapets årlige melding om virksomheten og avleggelse av regnskap både kan og bør behandles av kommunestyrene slik at de både har løpende innsyn i virksomheten og muligheter til å fremme synspunkter tilbake til representantskapet.

6.4.2 Viktige forhold som må avklares i IKSets selskapsavtale

Mange av de forholdene som må reguleres i et interkommunalt selskap organisert som et IKS er fastlagt i loven om slike selskaper. De forholdene som kommunene må regulere selv gjennom bestemmelser i selskapsavtalen er særlig:

- § Selskapets navn og formål / virkeområde
- § Deltakernes innskuddsplikt og plikt til å yte årlige tilskud
- § Deltakernes eierforhold / ansvarsforhold
- § Kostnadsfordelingsnøkkel - både for driftskostnader og investeringskostnader
- § Selskapets adgang til å ta opp lån og legge opp fond
- § Sammensetning av representantskap og styre (inkl ansattes representasjon i styret)
- § Eventuelle bestemmelser om "stemmetyngde" i representantskapet
- § Bestemmelser om avklaring av uenighet, samt uttreden og oppløsning mv

Det kan også være hensiktsmessig å avtalefeste kontakt- og samhandlingsformer mellom selskapet og kommunene, for å sikre en hensiktsmessig "styringsbalanse" mellom på den ene siden selskapets frihet til å styre seg selv og på den andre sidene kommunenes behov for styring med selskapets virksomhet og økonomi, jfr avsnitt 6.2.4 ovenfor.

§ **Selskapets navn og formål / virkeområde**

Arbeidsgruppen foreslår at selskapet kalles Fosen Interkommunale Brann- og Redningstjeneste IKS (FIBRT), og at det bestemmes i selskapsavtalen at selskapet skal dekke alle de funksjonene som kommunen er forpliktet til ihht lover og forskrifter om brann- og redningsvesen inkludert feiervesenet. Det foreslås også en bestemmelse om at selskapet kan påta seg andre oppgaver som "eierne og selskapet måtte bli enige om", og at selskapet skal kunne selge tjenester og inngå samarbeidsavtaler med andre innenfor selskapets virksomhetsområde.

§ **Kostnadsfordelingsnøkkel og innskuddsplikt**

Driften av selskapet må finansieres hovedsaklig gjennom tilskudd fra deltakerkommunene. Arbeidsgruppen har i kapittel 6.2 ovenfor foreslått fordelingsprinsipp for dette, men også beskrevet andre alternativer

Den fordelingsnøkkelen som velges må bygges inn i selskapsavtalen

Arbeidsgruppen forutsetter at selskapet ikke har behov for innskudd fra deltakerkommunene på annen måte enn at kommunene overdrar til selskapet alt materiell som brannvesenene disponerer i dag (eventuell unntatt brannbilene dersom det vedtas at kommunene skal beholde eierskapet til disse). De store forskjellene mellom kommunene når det gjelder verdien på dagens bilpark kan håndteres på ulike måter:

1. Dersom bilene skal anses som deltakerinnskudd må det gjøres en pluss/minusberegning som sikrer at deltakerne skyter inn deltakerinnskudd i samme forhold som eierbrøken, samtidig som det sikres at kommunene får et reelt oppgjør for de verdiene de overdrar til selskapet.
2. Alternativt - og særlig dersom nye biler skal finansieres gjennom spesifiserte tilskudd til renter og avdrag fra den kommunen bilen kjøpes til - kan det bestemmes at både gamle og nye biler tilfaller den kommunen som har overdratt den eller finansiert den dersom kommunen trekker seg ut eller det felles brannvesenet oppløses.

Arbeidsgruppen antar at alternativ 2 ovenfor gir den enkleste løsningen her.

§ **Deltakernes eierforhold / ansvarsforhold**

Arbeidsgruppen mener det er naturlig at deltakernes eierforhold og ansvarsforhold følger samme fordelingsnøkkel som fordelingen av selskapets kostnader, dvs at eierforholdet og ansvarsforholdet er det samme som finansieringen av selskapets ordinære drift. Fordelingen av investeringskostnader kan holdes utenfor denne nøkkelen dersom det velges løsning nr 2 ovenfor for finansiering og "øremerking" av nye brannbiler.

Det må gjøres en konkret beregning av dette basert på den fordelingsnøkkelen som velges.

§ Selskapets adgang til å ta opp lån og legge opp fond

Hvis selskapet skal ha ansvar for å investere i nye brannbiler og annet tungt materiell, vil det være hensiktsmessig om selskapet både har anledning til å ta opp lån og til å bygge opp fond til slike investeringer. Basert på det investeringsbehovet som er skissert i vedlegg 2 foreslår arbeidsgruppen at selskapet gis anledning til å ta opp lån på inntil 10 mill kroner, forutsatt at det er selskapet og ikke den enkelte kommune som skal eie brannbilene.

Dersom en velger den skisserte løsningen med å finansiere nye investeringer gjennom spesifiserte tilskudd til renter og avdrag fra den kommunen investeringen gjelder, vil det ikke være nødvendig at selskapet gis anledning til å bygge opp egne investeringsfond.

Det bør innarbeides i selskapsavtalen at opptak av lån og de konkrete investeringene lånet skal finansiere hvert enkelt år skal behandles i selskapets budsjett, slik at kommunene har styring med dette gjennom sin behandling av budsjettet.

§ Sammensetning av og "maktfordeling" i representantskap og styre

IKS-loven forutsetter at kommunenes styring av selskapet skjer gjennom eiernes representasjon i representantskapet, at representantskapet velger og instruerer styret og at styret ansetter og instruerer daglig leder.

Representantskapet skal sikre deltakerkommunenes (eiernes) interesser. Alle deltakerkommunene må være representert i representantskapet. Antall representanter fra hver kommune avtales i selskapsavtalen, der det også kan avtales bestemmelser om "stemmetyngde" dersom det er ønskelig å fordele denne på en annen måte enn fordelingen av antall representanter. Arbeidsgruppen anbefaler en ordning der kommunene har hver sin representant med vararepresentant i representantskapet, dvs til sammen 7 representanter med vararepresentanter. Det kan være naturlig at det er ordførerne som velges til representantskapet, men i prinsippet står hver kommune fritt til å velge den representanten de selv vil. Med de prinsippene for finansiering av drift og investeringer som er skissert i avsnitt 6.2 ovenfor vil det ikke være behov for å fordele stemmetyngden på annen måte enn en representant en stemme.

Selskapsavtalen skal også fastsette antall medlemmer i styret, og den kan (men må ikke) fastsette bestemmelser om hvordan styret skal settes sammen. I styret vil hvert medlem ha en stemme, og styrets ansvar er først og fremst å sikre selskapets interesser.

Bestemmelser i IKS-loven med forskrifter gir de ansatte adgang til å kreve å være representert i styret. Når selskapet har mellom 30 og 50 ansatte - der deltidsansatte teller halvt - kan de ansatte kreve ett styremedlem med varamedlem. Ved oppnevning av styret bør det primært tas hensyn til relevant og fordelt faglig kompetanse, i tillegg til det lovbestemte hensynet til kjønnsfordeling.

Arbeidsgruppen foreslår at styret skal ha 3 (eller 5) medlemmer pluss et medlem oppnevnt av de ansatte, og at det skrives i selskapsavtalen at styret skal settes sammen slik at det så

langt som mulig har kompetanse på områdene økonomi, selskapsstyring, kommunal virksomhet og brannfaglig virksomhet. Styret kan rekrutteres fra

Arbeidsgruppen har vurdert en alternativ løsning der styret utgjøres av rådmennene i hver enkelt deltakerkommune, men er kommet til at dette ikke er en god løsning fordi:

- § Styret er selskapets styringsorgan – ikke eierkommunenes. Eierstyringen skal ihht IKS-loven skje gjennom representantskapet, ikke gjennom styret.
- § Kommunenes styring som brukere (kunder) av selskapet bør skje gjennom brukermøter, jfr forslaget om jevnlig kontaktmøter mellom selskapet og rådmennene i pkt 6.2.4 ovenfor

§ **Bestemmelser om avklaring av uenighet, uttreden, oppløsning mv**

IKS-loven gir klare føringer når det gjelder disse spørsmålene, men slik at det også er rom for å avtale bestemmelser som presiserer det som står i loven. Arbeidsgruppen foreslår at

- § Uenighet skal avklares ved voldgift dersom den ikke kan avklares gjennom forhandlinger mellom deltakerkommunene
- § Deltakerforholdet kan sies opp ihht bestemmelsene om dette i loven, men ikke de første 4 årene etter etableringen.
- § Selskapet kan oppløses dersom alle deltakerkommunene er enige om det - og at eiendeler og gjeld da fordeles mellom kommunene ihht eierandelene.

Et utkast til selskapsavtale - satt opp etter mønster av tilsvarende avtale for det brannvern-IKSet som skal etableres av Trondheim og nabokommunene, følger som **vedlegg 8**.

7 Personalpolitiske forhold

For det personalet som berøres av etablering av et felles brannvesen gjelder i utgangspunktet de arbeidsgiverpolitiske prinsipper og prosedyrer som er vedtatt tidligere for interkommunalt samarbeid på Fosen. Fordi disse prinsippene ikke omfatter etablering av IKS, har arbeidsgruppen utformet et utkast til "tilleggsprotokoll", se **vedlegg 9**. De ansattes representanter i arbeidsgruppen ønsker dessuten at de som ansettes i IKSet skal ha rett til ett års permisjon fra sin kommunale stilling - og dermed mulighet til å gå tilbake til kommunal stilling innenfor dette året.

Det er også reist spørsmål om hvordan en skal håndtere bortfall av godtgjøring for overbefals- eller befalsvaktordninger for personale som har dette i dag og som ikke får tilsvarende ordning i et felles brannvesen. Dette må i utgangspunktet avklares i hver enkelt kommune, men arbeidsgruppen vil se det som en fordel om de kommunene det gjelder (Ørland, Bjugn og Åfjord, samt Leksvik som har en spesiell avtale om "tilgjengelighet", men ikke vakt) søker å komme fram til felles prinsipper for å håndtere dette.

8 Samlet vurdering og anbefaling

8.1 Vurdering og anbefaling

Arbeidsgruppen mener at et felles brannvesen samlet sett vil gi klart bedre brann- og redningstjenester i regionen enn om kommunene skal dekke dette hver for seg.

Hovedbegrunnelsene for dette er:

- § Den samlede kostnaden vil være lavere enn for kommunene hver for seg pga bortfall av befalsvakter og billigere utdanning av mannskapene jfr kompetansekravene som vil gjelde fra 2012. Hvordan dette slår ut økonomisk for hver enkelt kommune er imidlertid avhengig av flere forhold, jfr vurderingen av dette i kapittel 6 ovenfor.
- § Beredskapsnivået i et felles brannvesen vil i hovedsak være det samme som i dag, ingen brannstasjoner kan legges ned så lenge sykehjem og andre spesielle risikoobjekter er lokalisert slik de er i dag.
- § Kvaliteten i tjenestene vil kunne bli vesentlig bedre enn i dag, fordi det gir mulighet for større og mer samordnet slagkraft ved innsatser fra flere stasjoner, mulighet for spesialisering og utvikling av ulike typer spisskompetanse som igjen kan tilflyte hele regionen gjennom intern opplæring. Den interne opplæringen vil også generelt kunne bli vesentlig bedre ved at en i hele regionen kan trekke på den samlede kompetansen som finnes i regionen.
- § Felles innkjøp av materiell, standardisering og rullering av materiell og felles vedlikeholdsrutiner kan gi både kvalitetsmessige og økonomiske gevinster.
- § Det at brannvesenet vil dekke et geografisk område med store avstander behøver ikke være en ulempe - dette må først og fremst håndteres gjennom å bygge opp lokal kompetanse til å lede innsatsene - dvs spesielt kvalifiserte utrykningsledere - og det vil snarere styrke enn svekke beredskapen lokalt.
- § Med den modellen for anskaffelse og finansiering av brannbiler som er beskrevet, vil kommunene ha full sikkerhet for de verdiene de skyter inn i det felles brannvesenet.
- § I forslaget til overordnet organisering - IKS med tilhørende selskapsavtale - er det lagt vekt på å beskrive en hensiktsmessig balanse mellom kommunal styring og kontroll og brannvesenets behov for å kunne styre seg selv innenfor omforente rammer og retningslinjer.

8.2 Gjennomføringsplan

Arbeidsgruppen ser for seg følgende gjennomføringsplan, med sikte på iverksetting fra 01.01.2009:

- § Siste kvartal 2007
  - Behandling i styringsgruppen og i regionrådets arbeidsutvalg
  - Informasjon til politiske organer i alle kommunene, etter et felles og omforent opplegg
- § Våren 2008
  - Politisk behandling i alle kommunene - med sikte på vedtak i god tid før sommeren
- § Høsten 2008
  - Tilrettelegging for iverksetting, som bl a omfatter

- § utdanning av utrykningsledere ved alle stasjonene (så langt som mulig)
- § velge representantskap og styre (alternativt først et interimsstyre)
- § ansette brannsjef
- § vedta delegert myndighet til brannsjefen fra alle kommunene
- § ansette i andre stillinger
- § inngå avtaler om lokaler og støttefunksjoner
- § lage åpningsbalanse og forslag til budsjett / økonomiplan for selskapet
- § vedta budsjett og økonomiplan i alle kommunestyrene